

مدرسهٔ تابستانی زبان‌های ایرانی در دانشگاه لایدن

دانشگاه لایدن در تاریخ ۱۲-۲۳ جولای ۲۰۲۱، مدرسهٔ تابستانی خود را به صورت آنلاین در دوره‌های تخصصی زبان و زبان‌شناسی توصیفی زبان‌های چینی، آلمانی، هندی و اروپایی، هندی، ایرانی و عربی و همچنین چند دورهٔ مقدماتی زبان‌شناسی برگزار کرد. برنامهٔ آموزشی این دوره از کلاس‌های زبان‌های ایرانی شامل فارسی نو، اوستایی، سغدی بودایی و زبان بلخی بوده است.

محور آموزش‌ها در کلاس فارسی نو، با تدریس سیما ذوالفقاری، دستور زبان فارسی و خواندن و نوشتن متون ساده بود. در کلاس اوستایی ولیزار زادوفسکی^۱ به معرفی ساختار و گسترهٔ زبان اوستایی، تاریخ و نظام نوشتاری اوستا (باتوجه به اختلافات اساسی میان اوستای گاهانی و اوستای جدید) و عناصر واژگی - نحوی و ساخت‌واژه پرداخت. در کلاس سغدی، بخش‌هایی از دو متن سوترهٔ علت و معلول^۲ و وسنترهٔ جاتکه^۳ خوانده شد. در کلاس بلخی متون مهمی همچون کتیبهٔ رباطک، برخی متون بودایی به خط یونانی و نیز متونی به خط مانوی تدریس شد.^۴

1. Velizar Sadovski

2. D. N. MacKenzie, *The 'Sutra of the causes and effects of actions' in Sogdian*, London, 1970.

3. E. Benveniste, *Vessantara Jātaka*, Mission Pelliot en Asie centrale: Série in-Quarto, 4, Paris, 1946.

4. N. Sims-Williams: *Bactrian Documents I*, Oxford 2000, revised edition 2012, II, London 2007, III 2012. The second volume includes a grammar and a comprehensive glossary as well as editions.

نهمین کنفرانس بین‌المللی زبان‌شناسی ایرانی

این همایش (به صورت برخط) با هدف گردآوری زبان‌شناسانی که در حوزه‌های نظری زبان‌های ایرانی پژوهش می‌کنند، به میزبانی مؤسسه ایران‌شناسی فرهنگستان علوم اتریش از ۱۸ تا ۲۰ اوت ۲۰۲۱ برگزار شد. در چهارچوب همایش، انتشارات فرهنگستان علوم اتریش تازه‌های خود را در رابطه با ایران‌شناسی، اسامی خاص ایرانی و تک‌نگاری‌های مربوط به دستور زبان‌های ایرانی منتشر کرد.

در این همایش دوروزه، ۲۶ عنوان مقاله ارائه شد که عناوین برخی از آنها به شرح زیر است: «بازسازی زبان پشتوی متقدم»^۱ (ژولین کرایدل)^۲؛ «نظام تکیه در پراچی و اورموری و نقش آن در قرار دادن این دو زبان در خانواده زبان‌های ایرانی»^۳ (آرتم تروفیموف)^۴؛ «درباره عبارت فارسی باستان *tuvam ka haya*»^۵ (ژوان بریسنو - ویلالوبوس)^۶؛ «فارسی باستان *hucāra-*»^۷ (احمدرضا قائم‌مقامی)؛ «ساختار چندعاملی تکیه در گویش وخی در منطقه پامیر»^۸ (لیوبوف سیلانتوا)^۹؛ «برخی پیامدهای نرم‌شدگی در نظام فعلی بلوچی شرقی»^{۱۰} (علی حسین بیرهمنی)؛ «بشاگردی و زبان‌های جنوب شرقی ایران»^{۱۱} (جراردو باربرا)^{۱۲}؛ «نشانه‌های معرفه در زبان‌های استان چهارمحال و بختیاری، ایران»^{۱۳} (مرتضی طاهری آردالی)؛ «صرف فعل دشتکی»^{۱۴} (سیده فاطمه موسوی)؛ «وجه تمنایی یا التزامی؟ نظام دووجهی در گویش آذربایجانی تالش»^{۱۵} (دینارا استپینا)^{۱۶}.

1. "The reconstruction of Early New Pashto"
2. Julian Kreidl
3. "The accentual system of Parachi and Ormuri and its role for placing them among the Iranian languages"
4. Artem Trofimov
5. "On Old Persian *tuvam ka haya* "you, whoever..."
6. Juan Briceño-Villalobos
7. "Old Persian *hucāra-*"
8. "Multielement structure of the Wakhi stress in Pamir region"
9. Liubov Silanteva
10. "Some consequences of lenition on the verb system of Eastern Balochi"
11. "Bashkardi and the languages of Southeast Iran"
12. Gerardo Barbera
13. "Definiteness marking in the languages of Chahar Mahal va Bakhtiari Province, Iran"
14. "Dashtaki verb inflection"
15. "Optative or subjunctive? Two mood systems of Azerbaijani Talysh"
16. Dinara Stepina

سومین همایش بین‌المللی دوسالانه فرهنگ و زبان‌های باستانی ایران

از سال ۱۳۹۶ همایش‌هایی با عنوان «همایش دوسالانه فرهنگ و زبان‌های باستانی» با هدف ارائه تازه‌ترین آرا و پژوهش‌ها، هم‌اندیشی اندیشمندان، آگاهی یافتن و بهره‌بردن از نظرات و مطالعات استادان برگزار شده‌است. علاوه بر موارد مذکور یکی از دستاوردهای مهم این همایش‌ها، دستیابی به اطلاعات و مقالات جدید به صورت منظم و آسان برای پژوهشگران و علاقه‌مندان بوده‌است.

محورهای مطالعاتی سومین همایش بین‌المللی دوسالانه فرهنگ و زبان‌های باستانی ایران عبارت بودند از گویش‌های ایرانی، سیر مطالعات ایران‌شناسی، ادیان ایرانی پیش از اسلام، زبان‌های هندی‌وایرانی و هندی‌واروپایی، زبان‌های ایرانی باستان و ایرانی میانه و ایرانی نو، تاریخ، فرهنگ و اسطوره‌های ایرانی پیش از اسلام، زبان، فرهنگ و اسطوره‌های غیرایرانی در ایران باستان.

دبیر علمی این همایش دکتر زهره زرشناس و دبیران اجرایی دکتر سیروس نصراله‌زاده و دکتر فرزانه گشتاسب بودند. این همایش در ۴ و ۵ بهمن ۱۴۰۰ در پژوهشکده زبان‌شناسی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار شد.

مریم رضایی